

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Cap. CXLVII. De pluribus impetrantibus per obitum beneficium, tempore quo ciuitas Auenionensis erat peste afflicta, quorum aliqui datam acceperunt intra ciuitatem, illámque tempore anteriorem; alius ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

- 11 Constabat enim de magna & ardua lite criminali, instante muliere adversus virum, ejusque patrem; ex qua verisimilis erat aversio animorum: quæ verisimilitudo multum in hac materia attendenda est: Ludovis. *decis.* 326. *num.* 11.
- 12 Constabat etiam de minis atrocibus patris erga filium: quia pater desiderabat eximi à dicto processu criminali: quæ minæ factæ fuerant, tam in præsentia filii, quàm in ejus absentia; & tamen ad filii notitiam devenisse præsumebantur. Ludovis. *dicta decis.* 326. *num.* 18. & *sequentib.*
- 13 Concurrerant continuæ protestationes filii de metu, quæ licet non faciant plenam metus probationem, illam tamen coadjuvant: Seraphin. *decis.* 859. *num.* 4. & 863. *num.* 5. Menoch. *lib.* 3. *presumpt.* 4. *num.* 15.
- 14 Sed præmissis accedebat alia consideratio, quæ apud me magni momenti fuit: siquidem vir ipse dum in Ecclesia coram Parocho constitutus esset, ad fines hujusmodi matrimonii contrahendi, ab eodem interrogatus utrum hanc mulierem sibi in uxorem caperet, in ipso actu celebrationis declaravit se illud facere per vim & metum. Hæc autem declaratio sine dubio influit ad nullitatem matrimonii; & cum simplex protestatio viri de vi & metu, facta in præsentia mulieris, aut etiam in ejus absentia, quando ad illius notitiam devenit, reddat nullum matrimonium, etiam si facta fuerit ante matrimonium contractum: Sanch. *de matrim.* *lib.* 2. *disput.* 45. *quest.* 2. *num.* 17. & *seqq.*
- 16 Quod si hoc obtinet in protestatione facta ante matrimonium, multo magis obtinere debet, quando protestatio facta fuit in ipso actu matrimonii, coram præsentia uxore, & Parocho, ut hoc casu factum probatur: Covar. *super* 4. *Decret. de sponsalib.* *parte* 2. *cap.* 3. §. 5. *num.* 12. Gutier. *de matrim.* *cap.* 52. *num.* 9.
- 17 Maxime cum statim vir ab Ecclesia recesserit, nec uxorem amplius alloquutus fuerit, nec cum ea habitaverit; nam si subsequuta fuisset copula, metus esset purgatus: Sanch. *dicta disput.* 45. *numero* 21. quem sequitur Gutier. *dicto cap.* 52. *num.* 10.
- 18 His concurrentibus, præsertim attenta præcipatione matrimonii facti nullis legitimis præcedentibus denunciationibus, cum Episcopus non debuisset ab illis dispensationem concedere, nisi una saltem denunciatione præmissa, juxta ordinationem Blesensem Henrici III. *art.* 24. & 40. relatam apud Theveneau. *lib.* 2. *art.* 1. nam licet non ita receptum sit ubique, ut defectus denunciationum matrimonium nullum reddat; hoc tamen saltem sufficit, ut illud valde sit suspectum, ut bene advertit Giovagnon. *conf.* 67. *num.* 14. 40. & 64. *lib.* 1.

His visis, fuit judicatum primum matrimonium nullum esse, & dictum virum legitimè contrahere potuisse posterius conjugium, & prolem ex eo suscipiendam, & suscipiendam, legitimam esse declarandam, prout declaratum fuit.

CAPVT CXLVIII.

De pluribus impetrantibus per obitum beneficium, tempore quo civitas Avenionensis erat peste afflicta: quorum aliqui datam acceperunt intra civitatem, illamque tempore anteriorem; alius verò, licet

tempore pesterior, illam accepit in oppido, ad quod Vicelegatus cum suis Officialibus ob pestis metum aufugerat, utrum hæc posterior sit aliis præferenda,

S V M M A R I V M.

- 1 In beneficiis Gallie summus Pontifex primo petenti conferre beneficia.
- 2 Expeditionari beneficiorum Gallia tenentur nuntius tempus appulsus cursoris ad Urbem.
- 3 Gesta omnia post tempus parvæ Data retrotrahuntur ad tempus illius.
- 4 Etiam in beneficiis consistorialibus attenditur tempus datæ, & non praconizationis.
- 5 Parva Data quare sic dicta, & quomodo differant magna.
- 6 Sicut parva Data, ita & datæ parvis consensibus, & quis ille sit.
- 7 Quæ sit vis parvi consensibus, & quomodo differant formali, remissivè.
- 8 Quæ sint novæ quæ tempore pestis fieri possunt per Canonicos in majore numero præsentem in loco pestifero, & quæ per præsentem etiam numero minores.
- 9 Parva Data quomodo capienda sit in Legatione pro beneficiis sitis in regno Francia.
- 10 Pro beneficiis sitis intra ditionem temporalem summi Pontificis, nihil prodest anterioritas parvæ Datæ.
- 11 Qui prius adeptus fuit possessionem, præferendus est in dubio, ceteris paribus.
- 12 In judicio pleni possessorii admittuntur in Gallia novæ probationes, seu per testes, seu per instrumenta.
- 13 In Gallia semper attenditur tempus Datæ, & qui prior est in Data, ceteris est præferendus.
- 14 Data beneficiorum Gallia tempore pestis capienda est in loco ubi Dataria exercetur.

Questio ista disputata fuit in Curia Parliamenti Avenionensis, quia agebatur de Prioratu suo in Gallia: & duo quidem, qui intra civitatem pestem afflictam Datam acceperant, inter se concordantes & res da unum, putà Franciscum, redacta erat, qui contendebat se Roderico domestico Vicelegati in Data posteriori præferendum: siquidem *art.* 1. *lun.* anni 1600. vacante prioratu per obitum ultimi possessoris, primus impetrans, qui recesserat intra civitatem peste afflictam, adivit Datarium, & non invento Datario petiit actum de Dataria. Secundus verò, qui primi jura habuerat, respecto personaliter Datario, qui etiam intra civitatem manserat, eodem die circa horam octavam post meridie Datam assumpsit. At *die* seq. 12. *ejusdem mensis*, Vicelegatus eidem Roderico beneficium contulit, & hic possessionem adeptus est. Franciscus autem posterior contendebat, quia in Gallia hoc observatur, quod summus Pontifex, vel Legatus non potest alteri beneficium conferre in præjudicium primi impetrantis. & Dicunt enim summum Pontificem, vel Legatum teneri conferre beneficium illi, qui primus ad Urbem accesserit, vel qui primus Datarium acceperit; & quod talis provisio debet expediri sub illa Data, sub qua requisitio facta fuit; & in casum denegationis solet ille, qui prior est in Data, libellum supplicem offerre Curie Parliamenti, quæ decrenit, ut vicinior Episcopus vel Diocæsanus concedat ejusdem beneficii provisiones supplicanti, quæ eandem

eandem vim habeant ac si à Sede Apostolica concessæ fuissent, ut dicunt ii, qui de Gallia privilegiis tractant, & post ipsos Scholiast. ad Louet *littera M. num. 10. colum. penult. versio. aux libere* & du Royan-
 2 me. † Quod adeo verum est, ut ordinatione Regia sancitum fuerit, quod omnes expeditionarii Curia Romanæ teneantur notare tempus & datam adven-
 tus cursoris ad Urbem, & retinere registum ex-
 peditionum, ad hoc ut partes ad illum habeant re-
 cursum: ut patet ex ordinatione Hentici II. *an-
 1350. art. 5. 6. 7. 9. 11. & 12. apud Fontanon tom. 4.
 fol. 493. & Theveneau lib. 1. tit. 27. art. 1.*

3 Neque potest expediti signatura, aut bulla, nisi sub illa Data; quamvis die sequenti, aut longo etiam tempore post parvam Datam subscriptio fa-
 cta fuerit, adeo ut non admittantur probationes per testes dicentes quod alio die signatura facta fuerit: quia omnia quæ post parvam Datam facta sunt, quoad signaturam Papæ, vel Legati, retrahuntur; & perinde est ac si omnia, ipsamet die parvæ Data, facta fuissent: Gabriel *conf. 93. num. 2. & sequentibus, vol. 2. † ubi loquitur in fortioribus ter-
 minis. Agit enim de beneficio consistoriali, in quo contendit inspicendam esse parvam Datam, etiam si postea præconizatio in Consistorio facta fuerit, & supplicatio signata: cujus dicta refert & sequitur Gratian. *discept. forens. c. 91. n. 1. & 2. qui attestatur de stylo Curia: qui pro lege habetur.**

5 Dicitur autem parva Data, quia parvis caracte-
 ribus in extremo supplicationis margine apponitur hoc modo: *Datum Roma, 13. Kalend. Octobris, an-
 no 1.* Et parva dicitur, ad differentiam magnæ seu extensæ, quæ apponitur in supplicatione per Da-
 tarium, juxta tenorem parvæ Data: extendendo ta-
 men locum & locum loci, veluti *Datum Roma apud Sanctam Mariam Majorem, 13. Kalend. Octobris, anno 1.* nisi summus Pontifex esset extra Urbem; tunc enim locus loci non ponitur, sed solum sim-
 pliciter dicitur, *Datum Ferraria. Datum Avenione, &c.* absque expressione alicujus alterius loci par-
 ticulari.

6 Sicut autem datur parva Data, ita & parvus con-
 sensus: in resignationibus enim datur supplicatio, & ipse resignans si præfens sit, aut ejus procurator cum legitimo & speciali mandato, præstat consen-
 sum qui non extenditur, sed solum in ergo man-
 dati dies notatur, in quo consensus præstat, qui dies vocatur *parvus consensus*, qui postea exten-
 ditur sub eadem die parvi consensus, vel de novo præstat, ut advertit Gratian. *discept. forens. c. 91. n. 3. † De cujus parvi consensus viribus, & quomo-
 do differat à consensu formali, tractat Cokier, ad regul. 43. aliàs 44. Cancell. n. 24. & seq. Lotter. de re benef. lib. 3. q. 16. n. 17.*

Cum igitur Franciscus primus esset in Data, seu prior se coram Datario in civitate Avenionensi præ-
 sentasset, sibi plenum possessionem adjudicandam esse contendebat juxta Gallia consuetudinem. Nam licet illi opponeretur, Officiales Datariæ unà cum Vicelegato sese contulisse ad locum Pontis-
 Sorgiæ, propter maximam pestem tunc in dicta ci-
 vitate Avenionensi levientem & sic datam accipi debuisse in loco ubi erat Curia; tamen responde-
 bat officium Datarii coherere personæ illius, nec loco circumscripti: & in effectu si quis in loco Pô-
 ris-Sorgiæ Datam accipiebat, non subscribebatur per alium, quàm per substitutum ipsius Datarii, ne-
 que officiales Cancellariæ Legationis constituunt aliquod certum Corpus in faciendis expeditioni-
 bus congregandum, sed quilibet ipsorum separatim

per se munus suum exercet: unde licet alii omnes Officiales abessent à civitate propter morbum con-
 tagiosum; tamen Datarius in civitate existens po-
 terat ibidem Datas concedere, vel denegare, jux-
 ta distinctionem, quam affert Rip. in *tract. de peste, in 2. parte prima partis princip. de privileg. tempor. pest. privileg. 8. num. 124. & 125. fol. mibi 28. verso* †
 8 Vbi dicit, quod licet major pars Capituli resideat extra civitatem tempore pestis, & sic electio ab illis qui sunt extra civitatem fieri debeat; tamen actus qui non exercentur capitulariter, veluti receptio Canonici in possessionem, & assignatio stalli in cho-
 ro, & vocis in Capitulo, & responsio de fructibus, hæc omnia fieri possunt à singularibus personis, nō obstante quod major pars Capituli resideat extra locum pestiferum. Eadem ergo ratione videbatur dicendum de domino Datario, licet major pars Of-
 9 ficialium extra civitatem resideret: † maxime cum officium Datarii nihil habeat commune cum cæte-
 ris Officialibus Cancellariæ Apostolicæ in hac præfenti civitate, in qua loco parvæ Data, quæ ca-
 pitur Romæ, sufficit scribere in libro publico Da-
 tariæ beneficium quod impetratur, & modum, ac personam, & tempus, & alia requisita: † & qui prior est in scriptura, sit prior quoad beneficia Gal-
 10 lia: nam quoad sita in locis immediatè subditis Sanctissimo, solum inspicitur data supplicationis, & bullatum.

Quamvis igitur Rodericus fuerit prior in data rescripti & bullarum, dicebat sufficere quod prius sit descriptus in libro Datarii, aut quod per ipsum non steterit quod prior scriberetur, ut notoria est Gallia consuetudo.

Adeo ut nec curandum videatur, quod provi-
 11 sus post Datam prius adeptus fuerit possessionem illius beneficii, idè sit præferendus: per text. in *cap. si à Sede, de præbend. in 6. † quia textus ille intelli-
 12 gendus est cæteris paribus: idè licet Rodericus obtinuerit in summariissimo possessionario, quod in Gallia Manutentio vocatur, poterat tamen ejus ad-
 versarius ex testibus, scriptis, aut aliis probatio-
 nibus docere de anterioritate sui juris, seu provisio-
 nis, quæ mensuratur à die & hora Data: cōcessæ, vel injustè denegatæ: ut fuit decisum apud Torner *li-
 13 ttera B. n. 33. & caverit edicto Hentici II. art. 11. in fine. † Cum ergo attendendum sit tempus Data, prout etiam testatur Louet *littera M. num. 10. co-
 14 lumn. 4. versio. Et ne servitio de dire*, videbatur, Franciscum esse præferendum, & illi dandam esse manutentionem.**

Sed præmissis non obstantibus, provi-
 14 sus per Vicelegatum obtinuit in supremo Senatu Aquensi adjudicationem plenarii possessionis, propter varias facti circumstantias: & nominatim quia verè Da-
 taria exercebatur in dicto loco Pontis-Sorgiæ extra civitatem Avenionensem, propter necessitatem sub-
 ditorum Regis, qui eb Datas & provisiones bene-
 ficiorum non poterant accedere ad civitatem peste infectam, & ille ad quem Datarii munus spectabat, illud exercebat per substitutum in dicto loco Pon-
 tis-Sorgiæ, ubi Vicelegatus cum suis Officialibus residebat, nec intra civitatem manebat Datarius pro exercitio illius officii, sed tanquam commissarius generalis ad justitiam, & alia pro civitatis con-
 servatione necessaria: unde Data sic obrenta per Franciscum, illi prodesse non poterat, uti minus legitime capta, & ita fuit judicatum.